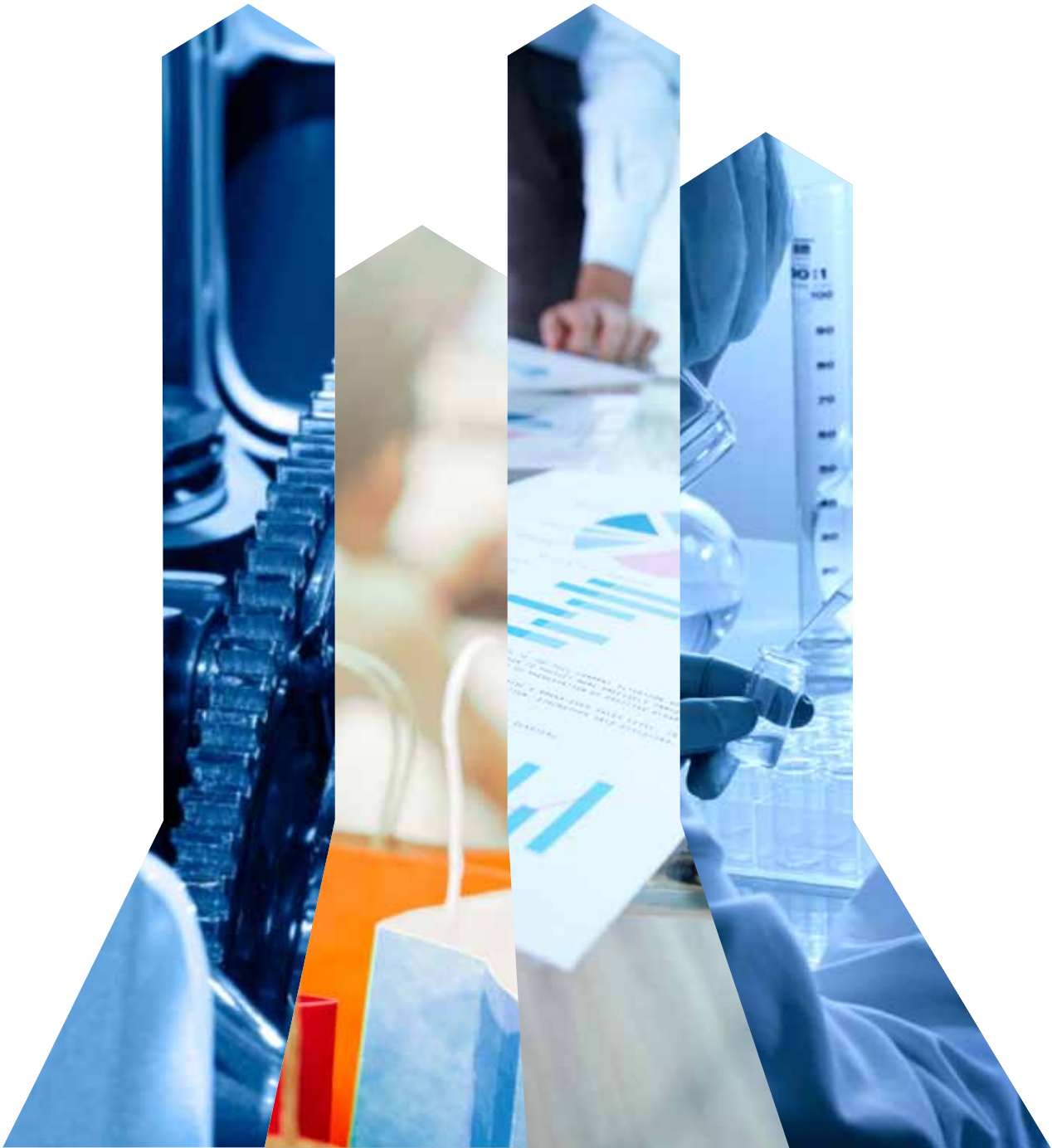

Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva: príspevok k ekonomickej výkonnosti a zamestnanosti v Európskej únii

Správa o analýze úrovne priemyslu September 2013

Spoločný projekt Európskeho patentového úradu a
Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu

ZHRNUTIE

Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva: príspevok k ekonomickej výkonnosti a zamestnanosti v Európskej únii

Správa o analýze úrovne priemyslu September 2013

Spoločný projekt Európskeho patentového úradu a Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu

Predhovor

Inovácie sú jednou z oblastí, na ktoré sa vzťahuje päť kľúčových cieľov stanovených v desaťročnej stratégii rastu „Európa 2020“, ktorú prijala Európska únia, s cieľom vytvárať konkurencieschopnejšie hospodárstvo s vyššou zamestnanosťou. Nikdy nebolo také dôležité podporovať – prostredníctvom inovácií, konkurenčnej výhody a hospodárskeho úspechu – „účinný cyklus“ vedúci od investícií do výskumu a vývoja k pracovným miestam ako v dnešnom svete neustále globalizovaných trhov a znalostnej ekonomiky. Tento proces závisí od niekoľkých rôznych faktorov, ale medzi najdôležitejšie sa nepochybne radí účinný systém práv duševného vlastníctva, keďže duševné vlastníctvo má schopnosť podporovať všetky rôzne formy tvorivosti a inovácií v celej ekonomike.

Európa už má dlhú tradíciu v tejto oblasti: európske krajiny zohrali významnú rolu pri formovaní moderného a vyváženého systému práv duševného vlastníctva, ktorý nielenže zaručuje zlepšovateľom náležité ocenenie, ale tiež stimuluje konkurenčný trh. Napriek tomu je potrebné zaistiť, aby systém bol naďalej užitočným nástrojom pri realizovaní nových inovačných politík navrhnutých na dosiahnutie týchto cieľov. Zároveň prichádza z priemyslu viacero požiadaviek na ukazovatele, ktoré by merali ekonomický vplyv práv duševného vlastníctva. So zreteľom na verejne diskutované otázky o úlohe duševného vlastníctva pri podporovaní inovácie a tvorivosti je navyše nutné, aby diskusia vychádzala z faktov a údajov, ktoré sú založené na spoľahlivých dôkazoch.

Preto sa Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (Office for Harmonization in the Internal Market, OHIM), konajúci prostredníctvom Európskeho strediska pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva, a Európsky patentový úrad (EPÚ) rozhodli spojiť sily a realizovať túto štúdiu v spolupráci s Európskou komisiou, najmä s jej Generálnym riaditeľstvom pre vnútorný trh a služby a s Eurostatom.

Existuje už niekoľko štúdií o konkrétnych právach duševného vlastníctva, priemyselných odvetviach alebo krajinách, ale štúdia úradov OHIM-EPÚ je prvou štúdiou, ktorá kvantifikuje celkový príspevok priemyselných odvetví intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva k ekonomike EÚ, najmä čo sa týka výkonnosti, zamestnanosti, miezd a obchodu s ohľadom na hlavné práva duševného vlastníctva (patenty, ochranné známky, dizajny, autorské práva, zemepisné označenia). Napriek konzervatívnemu prístupu vyjadrenému v použitej prísnej metodike sú hlavné výsledky

veľmi pôsobivé: priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva vytvárajú v EÚ viac ako štvrtinu zamestnanosti a viac ako tretinu ekonomickej činnosti v EÚ.

V úradoch EPÚ a OHIM dúfame, že táto štúdia sa osvedčí ako užitočný zdroj informácií pre všetky cieľové skupiny (napr. tvorcov politiky, úrady priemyselného vlastníctva, priemysel a akademikov). Údaje plánujeme pravidelne aktualizovať, aby sme mohli monitorovať budúce trendy a dúfame, že štúdiu rozšírime aj na európske krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ. Vzhľadom na zaujímavé zistenia, ktoré sa môžu získať z porovnania, by sme veľmi uvítali podobné štúdie o ďalších regiónoch sveta.

António Campinos
prezident OHIM

Benoît Battistelli
prezident EPÚ

Spoločný projektový tím

OHIM

EPÚ

Nathan Wajsman, hlavný ekonóm

Nikolaus Thumm, hlavný ekonóm
(do júna 2013)

Michał Kazmierczak, ekonóm

Carolina Arias Burgos, ekonóma

Francisco García Valero, ekonóm

Antanina Garanasvili, ekonomická poradkyňa

George Lazaridis, ekonóm

Fabio Domanico, ekonóm

Geert Boedt, dátový analytik

Andrei Mihailescu, výskumný asistent

PodĎakovanie

Autorom pri vypracovaní tejto správy poskytli užitočné údaje: Úrad duševného vlastníctva Spojeného kráľovstva (UK-IPO), Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) a Patentový a známkový úrad Spojených štátov amerických (USPTO) – ktorého skoršia správa o priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva v USA bola prvou štúdiou tohto druhu.

Štatistický úrad Európskej únie Eurostat poskytol cennú pomoc pri vyplnení medzier v uverejnených štatistických údajoch a následne pri overovaní výsledkov.

Autori tiež ďakujú za pripomienky k návrhu správy, ktoré im poskytli: Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre vnútorný trh a služby; Lord John Mogg, predseda poradného výboru Európskeho strediska pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva; Ian Hargreaves, profesor digitálnej ekonomiky na univerzite v Cardiffe, Tony Clayton, hlavný ekonóm v UK-IPO a Mariagrazia Squicciarini hlavný ekonóm v OECD.

Jedným z mandátov Európskeho strediska pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva (ďalej len „stredisko pre sledovanie“)¹ je poskytovať údaje založené na faktoch o vplyve, úlohe a vnímaní duševného vlastníctva verejnosťou v ekonomike Európskej únie. Na splnenie tohto cieľa stredisko pre sledovanie realizuje program sociálno-ekonomických štúdií. Podobne sa Európsky patentový úrad (EPÚ) zameriava na zvýšenie informovanosti o hospodárskom a sociálnom význame systému priemyselného vlastníctva.

Táto správa, vypracovaná ako spoločný projekt úradov OHIM a EPÚ a čerpajúca z údajov iných úradov priemyselného vlastníctva, útvarov Európskej komisie a medzinárodných organizácií, je prvou väčšou štúdiou, ktorá vzišla zo spolupráce týchto dvoch inštitúcií. Jej cieľom je poskytnúť prvé širšie a spoľahlivé posúdenie spoločného príspevku priemyselných odvetví, ktoré intenzívne využívajú rôzne typy práv duševného vlastníctva, k ekonomike EÚ a ekonomikám jednotlivých členských štátov. Chorvátsko sa stalo 28. členským štátom EÚ 1. júla 2013. Keďže však v čase realizovania analýzy na jeseň 2012 a jar 2013 neboli o Chorvátsku k dispozícii dostatočné údaje, štúdia obsahuje len 27 členských štátov z obdobia pred júlom 2013.

1 - Stredisko pre sledovanie bolo prevedené do pôsobnosti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 386/2012 z 19. apríla 2012, ktoré nadobudlo účinnosť 5. júna 2012.

Štúdia sa zaoberá celým radom práv duševného vlastníctva² – ochrannými známkami, patentmi, dizajnmi, autorskými právami, zemepisnými označeniami – a berie do úvahy rôzne ekonomické ukazovatele, najmä hrubý domáci produkt (HDP), zamestnanosť, zahraničný obchod a mzdy. Neobsahuje žiadne politické odporúčania, keďže toto nie je v jej rozsahu pôsobnosti. Naopak, je určená na poskytnutie dôkazov, ktoré môžu tvorcovia politik vyžiť vo svojej práci, a má slúžiť ako základ na zvyšovanie informovanosti verejnosti o duševnom vlastníctve v Európe.

Cieľom štúdie je poskytnúť výsledky porovnateľné s výsledkami získanými pre ekonomiku USA. Použitá metodika sa preto úzko spája s metodikou použitou v prvej štúdií, ktorú v marci 2012 zverejnila Správa pre ekonomiku a štatistiku na Ministerstve obchodu USA a Patentový a známkový úrad Spojených štátov amerických (USPTO).³

2 - Možno bude užitočné jasnejšie definovať niektoré pojmy použité v tejto správe, ktoré sa týkajú duševného práva. „Duševné vlastníctvo“ je obvykle, ale nie vždy výsledkom inovácie. Je to však širší pojem ako „práva duševného vlastníctva“, keďže zahŕňa typy znalostí, napr. obchodné tajomstvá alebo spôsoby podnikania, ktoré nie sú zapísané buď preto, že príslušný právny systém neumožňuje ich zápis, alebo preto, že firma sa rozhodla ich nechrániť. V tejto štúdií sa pojem „práva duševného vlastníctva“ používa na označenie piatich práv zahrnutých do analýzy: patentov, ochranných známk, zapísaných dizajnov, autorských práv a zemepisných označení.

3 - Kvôli zjednodušeniu sa štúdia vykonaná Ministerstvom obchodu USA a USPTO označuje v tejto správe ako „štúdia USPTO“.

Hlavné zistenia

Príspevok priemyselných odvetví intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva k zamestnanosti EÚ je 26 % a k HDP EÚ je 39 %

Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva sú vymedzené⁴ ako odvetvia, ktoré nadpriemerne využívajú práva duševného vlastníctva na jedného zamestnanca. V tejto štúdii sa ukazuje, že asi polovicu európskych priemyselných odvetví možno považovať za odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva. Je však potrebné zdôrazniť, že práva duševného vlastníctva v určitej miere využívajú všetky priemyselné odvetvia. Táto štúdia zameraním sa len na priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva nepochybne podhodnocuje skutočný príspevok práv duševného vlastníctva k európskej ekonomike.⁵

Preukázalo sa, že tieto priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva vytvorili v období 2008 – 2010 takmer 26 % všetkých pracovných miest v EÚ, pričom takmer 21 % bolo v odvetviach intenzívne využívajúcich práva ochranných známk, 12 % v odvetviach intenzívne využívajúcich práva dizajnov, 10 % v odvetviach intenzívne využívajúcich patentové práva a menšie podiely v odvetviach intenzívne využívajúcich autorské práva a odvetviach intenzívne využívajúcich práva zemepisných označení.⁶ Počas tohto obdobia bolo z celkového počtu približne 218 miliónov pracovných síl v priemere 56,5 milióna Európanov zamestnaných v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva. Okrem toho bolo vytvorených ďalších 20 miliónov pracovných miest v priemyselných odvetviach, ktoré dodávajú výrobky a služby priemyselným odvetviám intenzívne využívajúcim duševné práva. Keď zoberieme do úvahy tieto nepriame pracovné miesta, celkový počet pracovných miest závislých od práv duševného vlastníctva vzrastie na takmer 77 miliónov (35,1 %).

Za rovnaké obdobie vytvorili priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva takmer 39 % celkovej ekonomickej činnosti (HDP) v EÚ, čo predstavuje hodnotu 4,7 biliónov EUR. Podieľali sa aj na väčšine obchodu EÚ so zvyškom sveta, pričom priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva dizajnov, autorské práva a práva zemepisných označení vytvorili obchodný prebytok.

V priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich duševné práva sú tiež výrazne vyššie mzdy než v iných odvetviach, so mzdovým rozdielom vyše 40 %. Toto je v súlade so skutočnosťou, že pridaná hodnota na

4 - Pozri kapitolu 4 o „Metodike“.

5 - Je však potrebné mať na pamäti, že veľké odvetvia hospodárstva, obzvlášť verejný sektor, nemožno považovať za intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva.

6 - Celkový príspevok priemyselných odvetví intenzívne využívajúcich duševné práva je menší než súčet príspevkov priemyselných odvetví intenzívne využívajúcich práva ochranných známk, patentov, dizajnov, autorských práv a zemepisných označení, pretože mnohé odvetvia využívajú intenzívne viac ako jedno právo duševného vlastníctva. Metodika štúdie však zaručuje, že sa v nej nevyskytujú dvakrát započítané príspevky priemyselných odvetví.

pracovníka je v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich duševné práva vyššia než v iných oblastiach hospodárstva.

Príspevok priemyselných odvetví intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva k dvom základným ekonomickým ukazovateľom, zamestnanosti a výkonnosti, je zhrnutý v troch nasledujúcich tabuľkách.⁷

Priamy príspevok priemyselných odvetví využívajúcich práva duševného vlastníctva k zamestnanosti

Právo duševného vlastníctva	Zamestnanosť	Podiel na celkovej zamestnanosti
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva ochranných známk	45 508 046	20,8 %
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva dizajnov	26 657 617	12,2 %
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce patentové práva	22 446 133	10,3 %
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce autorské práva	7 049 405	3,2 %
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva zemepisných označení	374 345	0,2 %
Všetky priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva	56 493 661	25,9 %
Ekonomika EÚ spolu	218 400 733	

Okrem priameho príspevku k zamestnanosti vytvárajú priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva zamestnanosť aj v iných priemyselných odvetviach, ktoré nevyužívajú intenzívne práva duševného vlastníctva, ale im dodávajú tovary a služby ako vstup pre ich výrobné procesy. Tento nepriamy účinok na zamestnanosť v priemyselných odvetviach, ktoré nevyužívajú intenzívne práva duševného vlastníctva, je možné vypočítať použitím tabuliek vstupov a výstupov EÚ-27, ktoré zverejnil Eurostat. Výsledok je zhrnutý v nasledujúcej tabuľke, ktorá ukazuje rozdelenie podľa priamej a nepriamej zamestnanosti. Ak sa do výpočtu zahrnú nepriame pracovné miesta, priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva prispeli k zamestnanosti v EÚ podielom 35,1 % pracovných miest.

7 - Na minimalizovanie vplyvu chýbajúcich údajov v ekonomických štatistikách a na zabránenie priradenia nenáležitého významu jednému konkrétnemu roku sa ekonomické ukazovatele vypočítali ako priemer za roky 2008 – 2010.

8 - Tabuľky vstupov a výstupov znázorňujú toky výrobkov a služieb medzi všetkými priemyselnými odvetviami hospodárstva.

Priamy a nepriamy príspevok priemyselných odvetví využívajúcich práva duševného vlastníctva k zamestnanosti

Právo duševného vlastníctva	Zamestnanosť (priama)	Zamestnanosť (nepriama)	Zamestnanosť (priama + nepriama)
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva ochranných známk	45 508 046	17 600 397	63 108 443
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva dizajnov	26 657 617	12 121 817	38 779 434
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce patentové práva	22 446 133	12 738 237	35 184 370
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce autorské práva	7 049 405	2 331 390	9 380 795
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva zemepisných označení	neuvádza sa	neuvádza sa	374 345
Všetky priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva	56 493 661	20 109 003	76 602 664

Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva prispievajú okrem zamestnanosti aj k ekonomickej výkonnosti, ktorá sa meria hrubým domácim produktom. Celkove takmer 39 % HDP EÚ vytvárajú priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva, pričom odvetvia využívajúce práva ochranných známk predstavujú 34 %, odvetvia využívajúce práva dizajnov 13 %, odvetvia využívajúce patentové práva 14 % a malé podiely predstavujú odvetvia využívajúce autorské práva a práva zemepisných označení. V kapitole 6 je uvedený podrobnejší prehľad príspevkov týchto priemyselných odvetví k národným ekonomikám členských štátov EÚ.

Príspevok priemyselných odvetví intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva k HDP

Právo duševného vlastníctva	Pridaná hodnota/ HDP (miliónov EUR)	Podiel na celkovom HDP EÚ
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva ochranných znáмок	4 163 527	33,9 %
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva dizajnov	1 569 565	12,8 %
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce patentové práva	1 704 485	13,9 %
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce autorské práva	509 859	4,2 %
Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva zemepisných označení	16 134	0,1 %
Všetky priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva	4 735 262	38,6 %
Celkový HDP v EÚ	12 278 744	

Porovnaním výsledkov tejto štúdie EÚ s výsledkami USA zistíme, že tieto dve ekonomiky⁹ majú podobnú štruktúru, čo sa dalo čakať vzhľadom na podobnú úroveň rozvoja. Pokiaľ ide ale o príspevok priemyselných odvetví intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva, podiely na zamestnanosti a HDP sú v EÚ o niečo vyššie: 26 % v porovnaní s 19 % v prípade zamestnanosti a 39 % v porovnaní s 35 % v prípade HDP.

V oboch štúdiách však najvyšší podiel na zamestnanosti aj na HDP predstavujú priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva ochranných znáмок, za nimi nasledujú odvetvia využívajúce patentové práva a autorské práva v USA a odvetvia využívajúce práva dizajnov, patentové práva a autorské práva v EÚ. Takisto podobné sú mzdové rozdiely v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva v porovnaní s inými priemyselnými odvetviami: 41 % v EÚ a 42 % v USA, pričom na oboch stranách Atlantiku sú najvyššie rozdiely v odvetviach intenzívne využívajúcich autorské práva a patentové práva.

9 - Na rozdiel od štúdie USPTO, táto štúdia zahŕňa aj dizajny. Keďže väčšina priemyselných odvetví intenzívne využívajúcich dizajny využíva intenzívne aj ochranné známky alebo patenty, boli by v každom prípade zahrnuté ako odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva. Existuje však 13 priemyselných odvetví zamestnávajúcich 3,4 milióna pracovníkov v EÚ, ktoré intenzívne využívajú výlučne dizajny. Ak by boli tieto priemyselné odvetvia odstránené z analýzy s cieľom zaisťovať prísnu porovnateľnosť s USA, potom by podiel zamestnanosti priemyselných odvetví intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva v EÚ bol 24,3 %, čo je stále viac ako výsledok dosiahnutý v štúdií USPTO.

Vzhľadom na to, že 39 % HDP (pridaná hodnota) v ekonomike a 26 % zamestnanosti sa vytvára v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva, pridaná hodnota na zamestnanca je vyššia v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva než vo zvyšných oblastiach ekonomiky. Podľa ekonomickej teórie možno očakávať, že všetky inak rovnocenné priemyselné odvetvia, v ktorých priemerný pracovník vyprodukuje vyššiu pridanú hodnotu, vyplatia svojim pracovníkom vyššie mzdy než iné priemyselné odvetvia. Preto má význam skúmať, či táto vyššia pridaná hodnota je premetnutá do relatívnych miezd v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva.

Mzdy v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva sú skutočne vyššie než v priemyselných odvetviach, ktoré nevyužívajú intenzívne práva duševného vlastníctva. Priemerná týždenná mzda v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva je 715 EUR v porovnaní so mzdou 507 EUR v priemyselných odvetviach, ktoré nevyužívajú intenzívne práva duševného vlastníctva – rozdiel 41 %. Tento „mzdový rozdiel“ je 31 % v odvetviach intenzívne využívajúcich práva dizajnov, 42 % v odvetviach využívajúcich práva ochranných známk, 46 % v odvetviach využívajúcich práva zemepisných označení, 64 % v odvetviach využívajúcich patentové práva a 69 % v odvetviach využívajúcich autorské práva.

Priemerné personálne náklady v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva v r. 2010

	Priemerné personálne náklady (EUR za týždeň)	Rozdiel (v porovnaní s odvetviami, ktoré nevyužívajú intenzívne práva duševného vlastníctva)
Odvetvia intenzívne využívajúce práva ochranných známk	719	42 %
Odvetvia intenzívne využívajúce práva dizajnov	666	31 %
Odvetvia intenzívne využívajúce patentové práva	831	64 %
Odvetvia intenzívne využívajúce autorské práva	856	69 %
Odvetvia intenzívne využívajúce práva zemepisných označení	739	46 %
Všetky priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva	715	41 %
Priemyselné odvetvia, ktoré nevyužívajú intenzívne práva duševného vlastníctva	507	
Všetky priemyselné odvetvia (zahrnuté do štruktúrálnej podnikovej štatistiky)	589	

Napokon sa skúmala rola, ktorú mali priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva v zahraničnom obchode EÚ. Podstatná časť obchodu EÚ spočíva v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva. Na prvý pohľad sa môže zdať trochu prekvapujúce, že taký vysoký podiel na dovoze je v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva. Je to preto, lebo aj priemyselné odvetvia produkujúce také komodity ako energia sú odvetviami intenzívne využívajúcimi práva duševného vlastníctva¹⁰, zatiaľ čo na druhej strane mnohé činnosti priemyselných odvetví nevyužívajúcich intenzívne práva duševného vlastníctva sú tiež neobchodovateľné¹¹. Z toho dôvodu 88 % dovozu EÚ pozostáva z produktov priemyselných odvetví intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva. Priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva však zodpovedajú za dokonca ešte vyšší podiel na vývoze EÚ, ktorý je 90 %.

EÚ ako celok mala obchodný deficit približne 174 miliárd EUR alebo 1,4 % HDP. Keďže priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva majú vyšší podiel na vývoze než na dovoze EÚ, pozitívne prispievajú k pozícii EÚ v obchode.¹² EÚ má obchodný deficit v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva ochranných známk a patentové práva, do určitej miery kompenzovaný obchodnými prebytkami v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich autorské práva, práva dizajnov a práva zemepisných označení.

V nasledujúcej tabuľke sú zhrnutia obchodov v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva na základe údajov od r. 2010.¹³

Zahraničný obchod EÚ v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva

Právo duševného vlastníctva	Vývoz miliónov EUR	Dovoz miliónov EUR	Podiel na vývoze	Podiel na dovoze	Čistý vývoz miliónov EUR
Odvetvia intenzívne využívajúce práva ochranných známk	1,023,981	1,158,860	75,5%	75,7%	-134,879
Odvetvia intenzívne využívajúce práva dizajnov	724,292	703,586	53,4%	46,0%	20,707
Odvetvia intenzívne využívajúce patentové práva	957,748	1,049,795	70,6%	68,6%	-92,047
Odvetvia intenzívne využívajúce autorské práva	57,051	41,727	4,2%	2,7%	15,325
Odvetvia intenzívne využívajúce práva zemepisných označení	10,577	1,836	0,8%	0,1%	8,741
Odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva spolu	1,226,015	1,351,890	90,4%	88,3%	-125,875
Priemyselné odvetvia, ktoré nevyužívajú intenzívne práva duševného vlastníctva	130,585	178,640	9,6%	11,7%	-48,055
OBCHOD EÚ SPOLU	1,356,600	1,530,530	100%	100%	-173,930

10 - Obe priemyselné odvetvia v oddiele 06 klasifikácie NACE – ťažba ropy a zemného plynu – sú odvetvia intenzívne využívajúce patentové práva.

11 - Napríklad priemyselné odvetvia služieb uvedené v klasifikácii NACE v oddiele 86 (zdravotníctvo) alebo 96 (ostatné osobné služby). Takéto služby sa vo všeobecnosti využívajú v mieste prevádzky.

12 - Inak povedané, priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva majú na celkovom zahraničnom obchode EÚ podiel 89 %, ale len 72 % na jej obchodnom deficite.

13 - Podobne ako v prípade zamestnanosti a HDP údaje za päť práv duševného vlastníctva nezodpovedajú celkovému údaju za priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva, pretože mnohé odvetvia využívajú intenzívne viac ako jedno právo duševného vlastníctva.

Metodika a údaje

Veľká časť tejto správy, konkrétne kapitola 4 a príloha 7.1, je venovaná dokumentovaniu metodiky štúdie, a to z dvoch hlavných dôvodov:

- 1) vzhľadom na zložitosť spracovania veľkého množstva údajov z 27 členských štátov, obsiahnutých vo viacerých rozsiahlych databázach, bola potrebná nová a prepracovaná metodika porovnávania údajov;
- 2) v záujme transparentnosti bolo dôležité poskytnúť čo najdôkladnejší opis metodiky.

Ďalšou príznačnou vlastnosťou tejto štúdie je veľmi veľká rôznorodosť databáz a iných zdrojov údajov, ktoré boli použité na určenie toho, ktoré priemyselné odvetvia sú odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva, a na posúdenie ich príspevku k zamestnanosti, HDP a iným ekonomickým ukazovateľom. Úplný zoznam je uvedený v kapitole 4.

Okrem toho boli v prípade potreby použité údaje týkajúce sa konkrétneho priemyselného odvetvia tretích krajín, najmä na odhad obchodu s tovarmi so zemepisným označením.

Na určenie priemyselných odvetví intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva boli databázy registrov úradov OHIM a EPÚ spojené s obchodnou databázou ORBIS¹⁴. Výsledná databáza obsahovala údaje o približne 240 000 spoločnostiach vrátane počtu ochranných známk Spoločenstva, zapísaných dizajnov Spoločenstva a patentov, o ktorých zápis požiadala každá spoločnosť, spolu s ich odvetvovou klasifikáciou a rôznymi finančnými a ekonomickými premennými, poskytujúc súbor údajov, ktoré bude možné použiť v budúcich podrobnejších štúdiách.

Pomocou tejto databázy bol pre každé priemyselné odvetvie vypočítaný počet ochranných známk, dizajnov a patentov na jedného zamestnanca a odvetvia, ktoré boli nad priemerom podľa tohto meradla, sa považovali za odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva. Údaje boli vypočítané na úrovni EÚ, pričom sa nezohľadnili národné zápisy spoločností v databáze. Tento prístup, čiastočne vynútený obmedzeniami údajov, bol napriek tomu odôvodnený predpokladom, že priemyselné odvetvie definované ako

14 - ORBIS je databáza finančných informácií o európskych spoločnostiach, ktorú poskytuje Bureau van Dijk a ktorá je založená na údajoch získaných zo súborov v obchodných registroch alebo podobných záznamoch v rôznych krajinách.

odvetvie intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva na základe jeho zápisu práv duševného vlastníctva na úrovni EÚ by sa podobne považovalo za priemyselné odvetvie intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva, ak by sa zahrnuli aj jeho národné práva duševného vlastníctva na jedného zamestnanca.

Základným predpokladom metodiky použitej v tejto štúdii je, že miera, do akej je priemyselné odvetvie odvetvím intenzívne využívajúcim práva duševného vlastníctva, je podstatným znakom daného priemyselného odvetvia bez ohľadu na to, kde sa nachádza.¹⁵ Pri posudzovaní príspevku jednotlivých priemyselných odvetví k ekonomike sa merajú pracovné miesta a HDP vytvorené daným priemyselným odvetvím v každom členskom štáte a v EÚ, a nie pôvod hlavného práva duševného vlastníctva.

Napríklad, ak automobilová spoločnosť so sídlom v krajine A postaví montážny závod v krajine B, potom následkom toho vytvorené pracovné miesta a pridaná hodnota pripadá ekonomike krajiny B. Preto na základe tejto samotnej štúdie nie je možné vyvodiť žiadne závery o tom, aká inovatívna je konkrétna krajina. Vyšší príspevok priemyselných odvetví intenzívne využívajúcich patentové práva by mohol rovnako byť dôsledkom rozhodnutí o umiestnení výroby, ktoré boli prijaté v inej krajine.

Kapitola 7 ukazuje, v ktorých krajinách majú pôvod patenty, ochranné známky a dizajny v databáze použitej na túto štúdiu, a obsahuje štatistické údaje o podieloch pracovných miest v priemyselných odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva v jednotlivých členských štátoch, ktoré sú vytvorené v spoločnostiach so sídlom v iných členských štátoch alebo mimo EÚ.

15 - Výnimkou je zemepisné označenie, ktoré sa analyzuje podľa jednotlivých krajín.

www.epo.org

www.oami.europa.eu

